

IPO en VNG position paper t.b.v. Commissie debat RES en Wind op Zee op 29 januari 2025

Provincies en gemeenten pleiten voor een betrouwbaar en betaalbaar lokaal energiesysteem

Provincies en gemeenten pleiten voor meer mogelijkheden voor lokaal maatwerk voor windenergie om de gezamenlijke klimaatafspraken met het Rijk na te kunnen komen. Wind op land is nodig voor het realiseren van de RES-opgave. Bovendien is het nodig voor het NPE én kan het bijdragen aan het verminderen van netcongestie door lokaal vraag en aanbod bij elkaar te brengen.

De nieuwe concept normen voor windturbines¹ staan dit in de weg. Windmolens nabij industrie- en bedrijventerreinen worden hiermee nagenoeg onmogelijk gemaakt in de praktijk. Dit is een serieuze belemmering voor de ontwikkeling van energiehubs. Hierdoor komt betrouwbare en betaalbare energie in gevaar. Nodig voor onze burgers en bedrijven, cruciaal voor het realiseren van de afgesproken aantallen woningen per jaar, transport én onze economie. En om minder afhankelijk te zijn van andere landen.

Heldere regels

Voor provincies en gemeenten staat het welzijn van inwoners voorop bij ruimtelijke ontwikkelingen óók in de energietransitie, nu én in de toekomst. Daarom is er behoefte aan heldere Rijksregels en afwegingskaders voor windenergie op land, zodat per locatie de leefbaarheid, het milieu en de luchtkwaliteit zorgvuldig kunnen worden afgewogen. De voorgestelde normen voor windmolens dragen hier onvoldoende aan bij.

Afstand biedt geen milieubescherming

Provincies en gemeenten zijn van mening dat er geen sprake moet zijn van een afstandsnorm. Een generieke afstandsnorm is een schijnoplossing want het biedt geen milieubescherming voor bewoners en belemmert tegelijkertijd het versnellen van woningbouw alsook beperkt de mogelijkheden voor lokale energieoplossingen en het aanpakken van de verstopping op het elektriciteitsnet. Geluidshinder gaat het ook niet tegen, dat is namelijk afhankelijk van de lokale situatie. De milieunorm voor geluid biedt daarentegen wél voldoende bescherming aan bewoners en aan het milieu. Deze houdt rekening met lokale omstandigheden en stimuleert de toepassing van stillere turbines. Als een afstandsnorm toch noodzakelijk wordt geacht, pleiten provincies en gemeenten voor meer lokaal maatwerk. Waarbij lokale omstandigheden en behoeften worden meegewogen met oog voor milieukwaliteit en leefbaarheid.

¹ [Staatscourant 2023, 27607 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen](#)

Energie voor woningen en het bedrijfsleven

De nieuwe voorgestelde normen belemmeren het zoveel mogelijk bij elkaar brengen van lokale vraag en aanbod. Dat kan bijdragen aan het verminderen van netcongestie en het beter benutten van netcapaciteit. Ook de nieuwe geplande 100,000 woningen per jaar hebben groene stroom nodig. Datzelfde geldt voor een concurrerende economie. Windmolens nabij afnemers zoals woningen en bedrijventerreinen kunnen de netcongestie verlichten door lokaal vraag en aanbod bij elkaar te brengen. Dat vraagt normen die inwoners beschermen maar ook ruimte laten om rekening te houden met lokale omstandigheden.

Daarnaast is het essentieel om de externe veiligheidsnorm beter te laten aansluiten bij de feitelijke situatie. Dit voorkomt dat windturbines niet kunnen worden geplaatst op industrieterreinen en nabij havens, waar de combinatie van decentrale opwekking en energiegebruik bijdraagt aan het verlichten van de netcongestie. Zonder deze flexibiliteit dreigt een belemmering voor de ontwikkeling van energiehubbs en de opbouw van een betrouwbare, betaalbare energievoorziening.

Oproep aan Kabinet

Het huidige kabinet heeft uitgesproken en opgenomen in het regeerprogramma dat er vastgehouden wordt aan een stabiel en uitlegbaar klimaatbeleid, en aan de bestaande klimaat afspraken voor 2030 en 2050. Provincies en gemeenten willen dat het kabinet zich aan de afspraken houdt en niet onnodig de uitvoering belemmert. Dit vereist snel duidelijkheid over goed onderbouwde normen die zowel milieu en het welzijn van omwonenden beschermen.